

Týden pro klima

5.-11.6

Klimatická krize se prohlubuje. Budeme-li pokračovat stejně jako dosud, už za sedm let vyčerpáme podle vědců z IPCC celý uhlíkový rozpočet, který nám zbývá pro to, abychom udrželi nárůst průměrné globální teploty (do konce století) na požadované hranici 1,5 °C. Do roku 2030 proto musí globální emise skleníkových plynů klesnout na polovinu. Za zhoršující se situaci může především pálení fosilních paliv, do kterých stále, i navzdory kritické situaci, proudí větší objem peněz než do klimatických opatření! Jejich spalování je třeba rychle omezit. Naše fungování ale potřebujeme změnit na více úrovních, než je energetika. Na mnoha řešeních už se pracuje a opatření se začínají uvádět do praxe. Spoustu práce je ale ještě před námi, vědci v nové zprávě IPCC varují, že je třeba přidat! I proto probíhá Týden pro klima. Pojďme hledat odpovědi na to, jak se může do řešení klimatické krize zapojit každý z nás!

Pálí tě klima a chceš s jeho rozvratem něco dělat? Chceš hledat účinná řešení, která je možné uplatnit přímo ve tvém okolí? Zapoj se do iniciativy Týden pro klima! Uspořádej v rámci letošního ročníku vlastní akci nebo se přijď podívat na něco z programu!

Přijď na akci

Sleduj program Týdne pro klima 2023 na webu a přijď se některé z akcí zúčastnit.

Akce probíhají zpravidla na řadě míst po celé České republice. Čekají nás přednášky, demonstrace, cyklojízdy, filmy, workshopy, diskuse, výstavy a možná i vytváření zelených stěn. www.tydenproklima.cz.

Uspořádej vlastní akci

Připrav vlastní akci v rámci Týdne pro klima. Zapojit se může kdokoliv: organizace, škola, obec, kolektiv, skupina kamarádů a kamarádek nebo aktivní jedinec. Jak na to? Inspiruj se v Kuchařce akcí nebo v loňském programu.

Akci zaregistruj do programu Týdne pro klima na webu. K akci můžeš vytvořit i událost na Facebooku. V takovém případě požádej facebookovou stránku Týden pro klima o spoluprádání.

Potřebuješ další informace? Pročti si tipy na webu nebo nám napiš na info@tydenproklima.cz!

TÝDEN PRO
KLIMA

Týden pro klima v Pardubickém kraji:

Workshop: výroba voskovaných ubrousků

10.6., 13.00 - 16.00

Taky už chcete skoncovat s mikrotenovými sáčky a potravinovými fóliemi? Svačina jde zabalit stylově. Chcete se naučit, čím nahradit každodenní obaly v domácnosti? Vyrobíme si své vlastní obaly na potraviny, ve kterých vydrží delší dobu svěží a zdravější. Naučíme se, jak na voňavé voskované ubrousky, které mají široké využití doma, v práci, ve škole i na výletech. Zkusíme si tři různé techniky, dáme hlavy dohromady, porovnáme a předáme zkušenosti. Vosk bude, látka bude, pomůcky taky, káva bude vonět a něco na zub taky přihodíme!

Společně dáme sbohem potravinovým fóliím a na výlety, do práce a do školy už jedinečně barevně, voňavě a ekologicky!

Příspěvek na materiál 200 Kč.

Rezervujte si své místo na workshopu zde: ska.ka@seznam.cz

Místo: Koloniál beZobalka, Bulharská 956, Pardubice I - Bílé Předměstí

Český svaz ochránců přírody ZO Podorlicko Česká Třebová

pořádá v Ekocentru Podorlicko

VÝSTAVU LÉČIVEK A KAKTUSŮ

Výstava bude otevřena

12. až 17. 6. 2023

od 9,00 do 12,00 a od 13,00 do 17,00

Během výstavy bude zajištěn odborný výklad.
Prodej kaktusů a semenáčků zajištěn.
Pro žáky je připravena soutěž.
Vstupné 20 Kč. Žáci 10 Kč.

Akce je podpořena Pardubickým krajem

Školy si mohou také na adrese hanka.grundova@gmail.com či na tel +420 702292352 objednat dvouhodinový výukový program „Léčivky kolem nás“.

Víkend otevřených zahrad

Víkend otevřených zahrad v roce 2023 bude 10. a 11. června.

Svátek otevření běžně nepřístupných zahrad veřejnosti (Open Garden & Squares Weekend) vznikl v roce 1998 ve Velké Británii a probíhá vždy během druhého červnového víkendu. Cílem události bylo poskytnout veřejnosti příležitost alespoň jednou v roce navštívit jinak uzavřené zahrady a dvorky Londýna. Nápad se shledal s nadšením a pomalu se začal šířit i do dalších měst a stal se postupně tradičním po celé Evropě. V České republice se v roce 2010 pod záštitou Národního památkového ústavu poprvé otevřely 3 zahrady a jejich počet postupně vzrůstal. Do projektu se zapojí i běžně navštěvovaná místa, ovšem s doplňkovým programem koncipovaným pro tuto ojedinělou akci. Obvyklá forma je komentovaná prohlídka o historii, současném stavu i budoucích záměrech v zahradě či parku, doplněná dalším programem. Cílem akce je zvýšit informovanost a povědomí lidí o zahradním umění, zahradní architektuře, parcích, zahradách a veřejných prostorech, prezentovat obor veřejnosti. Představit jednotlivé objekty s jejich příběhy a tajemstvím a přinést lidem zážitek z poznání. Veřejnost se při této příležitosti může seznámit s přístupem odborníků v otázkách zeleně a získat tak nový pohled na její funkci a význam.

Připraven bude nadstandardní program v podobě komentovaných prohlídek, koncertů, divadla a podobně. Vstupné je na majitelích zahrad. A mnohdy je ze vstupného hrazen doprovodný program, komentované prohlídky, hudební a divadelní představení, atd. které dotvářejí atmosféru zahrady při této "slavnosti".

www.vikendotevrenychzahrad.cz.

V Pardubickém kraji se do akce zapojilo 8 zahrad.

Zahrady zapojené do akce v Pardubickém kraji

Areál zámku a parku Učičiště Chroustovice
historická zahrada

Kavárna staré časy
soukromá zahrada

Klášteří zahrady Fatimy Koclířov
farní, klášterní zahrada

Kouzelná zahrada Lichkov
zahrada umělců

Ukázková permakulturní farma Částkov
přírodní zahrada

Venkovní učebna MŠ Řestoky
školní zahrada

zahrada Pod Břizou
přírodní zahrada

Zámecký park a oranžerie Letohrad
historický park

Ani kapku nazmar.

Kraj chce ve svých budovách lépe hospodařit se srážkovou vodou. ♣

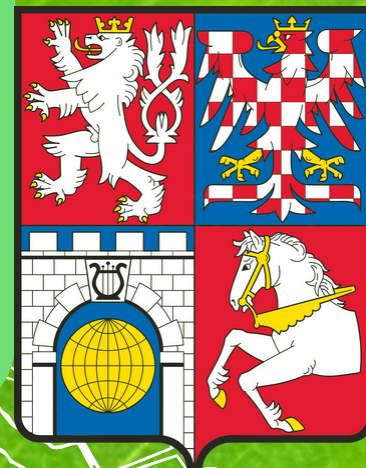
Pardubický kraj pokračuje se zaváděním ekologických a úsporných opatření při správě budov ve svém vlastnictví. Kromě zateplování a podpory solární energetiky ve vybraných objektech úředníci aktuálně připravují i projekty na zadržování a využívání srážkové vody.

„Připravili jsme další tři projekty do Operačního programu Životní prostředí. Rádi bychom tento dotační nástroj využili při zlepšení hospodaření se srážkovými vodami. Konkrétně v Dětském centru Veská v Sezemicích, Nemocnici následné péče Moravská Třebová a Rehabilitačním ústavu Brandýs nad Orlicí. V centru Veská chceme vybudovat tři nádrže na zadržení dešťové vody a její následné využití pro závlivu trávníků a zahrady. Při získání dotace můžeme začít stavět již v roce 2024.

Předpokládané náklady činí 4,5 milionu korun, dotace by mohla dosáhnout až 3,7 milionu a žádost o ni podáme v polovině června,“ sdělil radní pro regionální rozvoj

Ladislav Valtr.

www.pardubickykraj.cz/aktuality

Užovka podplamatá na Pardubicku

Užovka podplamatá je jedním ze dvou druhů vodních užovek, které se u nás v ČR vyskytují. Více běžná a všem dobře známá je užovka obojková, na rozdíl od ní ale podplamatá nemá za hlavou bílý "oobjek". Může mít na těle černé skvrny, a někdy ji tak lidé zaměňují se zmijí. Je to teplomilný rybožravý had, který má rád teplá a prosluněná údolí řek. Užovka podplamatá není na našem území plošně rozšířená, nýbrž se vyskytuje ostrůvkovitě a je také zákonem chráněná. Mezi hlavní místa výskytu patří řeky Vltava, Berounka, Sázava, Ohře, Dyje, Svratka, Svitava a Odra.

Zajímavý je ovšem výskyt na řece Chrudimce. Zdejší populace je od ostatních izolovaná a první záznamy pochází z relativně nedávné doby - teprve ze 70. let minulého století v Železných horách a z 90. let v okolí PP Nemošická stráň.

Ještě donedávna se nevědělo, jak je Nemošická populace velká a zda je životaschopná, vzhledem k chladnějším podmínkám zdejší lokality. Výsledky 3 roky trvajícího výzkumu poukazují na populaci o přibližné velikosti 500-700 jedinců. Užovky zimují ve svahu PP Nemošická stráň, na jaře se zde probouzí a páří - v tomto období jsou nejzranitelnější a pravidelně zde tak v dubnu vyvěšuje ČSOP Pardubice upozornění pro cyklisty, kteří si jich nemusí na cestě všimnout a přejet je. V létě můžeme vidět užovky na řece mezi Drozdicemi až Červeňákem. Vajíčka zde kladou dospělí do tlející vegetace a kamenného obložení břehů v průběhu července. Každoročně se na konci léta líhnou nová mláďata, která se živí rybím potěrem na mělčinách. Populace patří mezi ty méně početné a tak i když je životaschopná, může se to snadno změnit, pokud ji nebudeme pravidelně sledovat a podporovat, což si jistě zaslouží, už jen díky své unikátnosti.

Autor textu: Ing. Tibor Schwarz, Zelený dům Chrudim, z.s.

Česká koalice pro ochranu biodiverzity vyhláší pokračování soutěže pro školní (a jiné) kolektivy dětí o interaktivní program až do 16.6.!

Zajímá vás, co se děje v přírodě kolem Vás? Chcete se dozvědět více o ochraně přírody u nás i ve světě?

Vyhrajte pro svou třídu zážitkový program, díky kterému se dostanete ze školy rovnou do přírody. Odborné vedení programu zajišťují terénní zoologové působící v České republice, Indonésii a Africe.

www.ccbc.cz

Nechme se překvapovat přírodou

SOUTĚŽ

prodloužena
do 16. 6. 2023

JAK SE VYZNÁŠ V TŘÍDĚNÍ? Ještě pár dní můžete soutěžit o gril nebo gramofon!

Jaro je tu, příroda je v rozkvětu a my jsme zvědaví, jak jsi na tom se znalostmi o třídění a recyklaci odpadu. Kam patří nápojáč? Jaké sklo nelze recyklovat a co s prázdným obalem od krému na ruce?! Otestuj, jak na tom jsi se svými třídícími znalostmi a vyhraj jednu ze super cen!

Soutěž probíhá na stránce www.samosebou.cz a to v době od vyhlášení 2. 5. 2023 do 6. 6. 2023 (24:00)

ŠKOLY A PEDAGOGOVÉ

Nový Bedrník se věnuje léčbě přírodou. Ne, žádná ezoterika. Jen prokázaná fakta a využívání přírodního potenciálu: lesní terapie při práci se stresem v pedagogické profesi, zahradní terapie pomáhá s rehabilitací a sociálním začleňováním, zoorehabilitace využívá dobrý vliv zvířat na zdraví v bezpečném prostředí. Program Hebká ouška, měkké tlapky na Toulcově dvoře v Praze i program Býti na chvíli stromem v ekocentru Veronica v Hostětíně pomáhá dětem se speciálními potřebami. A když dáme přírodě šanci k samouzdravě, i klima můžeme zas dostat do rovnováhy... A ještě: Skutečné učení je tam venku – píše Jiří Vorlíček, ředitel ZŠ Zahrada Tišnov. Putováním za plzeňskými poklady pomáhá učitelům Spolek Ametyst. Česon nabízí zábavné aktivity nejen pro děti a přispívá k ochraně netopýrů. Vojtěch Kotecký z Univerzity Karlovy odpovídá na otázky o současném globálním stavu biodiverzity: „Školy mohou být perfektní partner pro ochranu přírody.“ Jaroslav Hlinský ze vsetínského Alceda zjistil, jak jejich letní tábor s desítky let dlouhou tradicí ovlivňuje účastníky na celý další život. A můžete se nechat vylákat ven s moderním Hravým herbářem vzdělávacího centra Tereza.

www.pavucina.cz

SEMINÁŘ DOBŘÉ OTÁZKY (nejen) pro environmentální výchovu

**Lektorky: Kateřina Jančaříková, Jana Modrá,
Středisko ekologické výchovy STŘEVLIK**

Způsob, jakým učitel klade otázky, je velmi důležitý.
Ovlivňuje to, jak se žáci učí, i to, jak se cítí.

„DOBŘÉ“ OTÁZKY

- jsou specifický typ otevřených otázek
- provokují žáky k přemýšlení a kreativitě, motivují k učení
- mají více správných odpovědí, takže prakticky všichni žáci mohou odpovědět dobře a zažít úspěch, což podporuje kooperativní atmosféru ve třídě
- umožňují učitelům, aby se z odpovědí o žácích něco dozvěděli

Metodu převzala Kateřina Jančaříková od zahraničních didaktiků matematiky a přizpůsobila ji pro EV a didaktiku biologie. Metoda se však výborně uplatní ve všech předmětech.

**Přihlaste se na seminář
a naučte se „dobré“ otázky tvořit a používat!**

Seminář určen pro: učitele MŠ i ZŠ, asistenty pedagoga,
pedagogy volného času, lektory EV apod.

pondělí 5. 6. 2023 od 9 do 15 hod.

ZŠ Vsetín - Rokytnice

(adresa: Michala Urbánka 436, Vsetín - Rokytnice)

Přihlášení zde

- Další informace:**
- seminář je akreditován v rámci DVPP
  - seminář je zdarma
  - účastníci obdrží metodickou publikaci
Žába za nic nemůže aneb o suchu metodou „dobrých“ otázek
  - občerstvení během semináře je zajištěno

STREVLIK

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfpz.cz

www.strevlik.cz/dobreotazky

Email: evvopardubickykraj@email.cz

Tel: +420 602 367 063

www.ekovychova.cz